

Hoe maak je van hooi gras?

PRAKTIJK

VRAAG HET AAN HET PAVO GROOMING TEAM!

Deze serie vakartikelen is speciaal voor IDS geschreven. In de serie worden vragen behandeld die vaak worden gesteld aan het Pavo Grooming Team, dat bestaat uit verschillende specialisten met veel praktische en wetenschappelijk kennis. Leden van het Grooming Team zijn onder meer Djilan Boelen, Marcus Ehning, IJsbrand Chardon en Machteld van Dierendonck. Ook u kunt het Pavo Grooming Team vragen voorleggen. Bel 0900-paarden (0900-7227336) of stel uw vraag via de website www.pavo.nl.

Onderzoek is de weg voorwaarts. Dat is de heilige overtuiging van Rob Krabbenborg, nutritionist bij Pavo. Het bedrijf investeert voortdurend in onderzoek en past daar de receptuur van hun producten op aan. "Paardenhouders moeten erop kunnen vertrouwen dat ze het beste van het beste geven, als ze Pavo voeren. Daar werken we constant aan."

Het meest recente wapenfeit van de voerfabrikant is een grootscheeps onderzoek naar merrievoeding. De aanleiding was de ruwvoermonitor. Al jaren onderzoekt Pavo ruwvoermonsters uit het hele land. "Ruwvoer vormt toch de hoofdmoot van wat paarden te eten krijgen. De gegevens over de gehalten hebben we nodig om te weten wat we moeten aanvullen met onze krachtvoerders. Want wat moet je daarin stoppen, als je niet precies weet wat in het hoofdbestanddeel van de paardenvoeding zit?", legt Krabbenborg uit. Al enige jaren merkt hij een tendens. "Een zorgelijke tendens, zou ik zelfs willen zeggen. Het eiwitgehalte in het ruwvoer neemt steeds verder af. Er wordt steeds minder bemest. Het kwalitatief betere ruwvoer gaat naar koeien, wat overblijft is voor de paarden. Analyseer je eigen ruwvoer, is het advies. Want op het oog is moeilijk te zeggen hoeveel voedingsstoffen en mineralen hooi of voordroogkuil bevat."

Gras is ideaal

Arm ruwvoer is goed voor dikke paarden en sobere rassen. Fokkers weten echter hoe belangrijk kwalitatief hoogwaardig ruwvoer is voor de dragende en zogende merrie. Krabbenborg: "De basis voor een gezond veulen wordt gelegd in de laatste drie maanden van de dracht en de eerste

twee maanden na de geboorte. Gras bevat de ideale voedingsstoffen voor merries. Fokkers zorgen er over het algemeen erg goed voor dat hun eigen weilanden goed op orde zijn. Maar de meeste merries kunnen pas vanaf april zo'n beetje naar buiten. Daarvoor krijgen ze ruwvoer." Pavo heeft al veel onderzoek gedaan naar het ideale voer voor de fokkerijwereld. Dat leverde het Pavo Podo concept op. Een uitgebreide studie naar het voorkomen van de aandoeningen OC/OCD zorgde voor aanpassing van dit concept en de ontwikkeling van een supplement, waarmee aanwijsbaar betere resultaten werden behaald. Maar het ging het bedrijf nog niet ver genoeg. Daarom werd de blik gericht op de merries. Krabbenborg: "We hebben eerst gekeken naar wat er in gras zit aan eiwitten, vetzuren en vitamines. Dat is namelijk het ideale voer voor merries en dat is daarom altijd ons uitgangspunt. Onze volgende vraag was hoe we van hooi gras kunnen maken, door voldoende aanvullingen in onze merriebrok te stoppen."

Droge veulens

Grasmonsters toonden aan dat het daarmee qua gehalten wel goed zit in Nederland. De kwaliteit was vergelijkbaar met wat rundvee kreeg. Maar op gebied van hooi en kuil was dat een heel ander verhaal. "Dat plaatste ons voor een aardig dilemma. Want dat betekende dat we voor de zomerperiode een ander krachtvoer moesten

maken dan voor de winterperiode.” En omdat bij Pavo de kwaliteit voorop staat, werd besloten een proef te doen bij zes grote fokkerijbedrijven. De resultaten waren verbluffend. Bert Poppelaars, één van de deelnemende fokkers, is razend enthousiast. “Al onze veulens deden het fantastisch, nadat we de merries dat nieuwe voer hadden gegeven. We hebben geen gezondheidsproblemen gehad, de veulens zijn mooi droog in de gewrichten en ze groeien geweldig. Daarbij is ook de conditie van de merries prima gebleven. Dat is voor ons eveneens belangrijk, ze mogen niet teveel lijden van de dracht en de lactatieperiode.”

De veulens werden gecontroleerd aan de hand van een spekdiktemeting. Belangrijk, want vervetting is zeker niet de bedoeling. Maar dat gebeurde niet. Alle veulens uit de proef bleken sterk, goed ontwikkeld, maar zeker niet ‘papperig’.

Melkanalyse

Om het onderzoek compleet te maken, vond Pavo het van belang dat ook de melk van de merries werd geanalyseerd. Krabbenborg lacht bij de herinnering. “We hebben ons daar een beetje op verkeken. Als je bij een koe in een tepel knijpt komt er melk uit. Probeer je dat bij een merrie, dan draaien haar oren alle kanten op en houdt ze haar melk vast. Er kwam heel wat tactiek bij kijken om ze zover te krijgen dat wij ons melkmonster hadden.”

Met hulp van de fokkers en een pittige stagiaire is het Pavo toch gelukt om monsters te nemen in de eerste, vijfde en tiende week. De analyse ervan was niet moeilijk. “Het is eigenlijk vreemd: we hebben in Zutphen het grootste zuivellaboratorium ter wereld staan, Qlip genaamd, met alle apparatuur en know how. Toch is er nooit eerder melk van merries geanalyseerd.” De uitkomsten vormden een bevestiging: de verrijkte Pavo Podo Lac zorgde voor een betere eiwit- en vetgehalten in de melk. “Het was trouwens grappig om te zien hoe zeer paardenmelk verschilt van dat van koeien. De hoeveelheid suiker is vele malen hoger, terwijl eiwit en vet in vergelijking veel lager is.”

Vraagbaak

Nu het onderzoek is afgerond, worden er conclusies getrokken. Krabbenborg: “Wij gaan voortaan in de periode dat er ruwvoer wordt gegeven ons merrievervoer extra aanvullen met eiwitten, vetzuren en vitaminen. We gaan zelf goed in de gaten houden van wanneer tot

ARNO BRONKHORST

wanneer dit ruwvoerseizoen loopt. Dat kan namelijk per jaar sterk variëren, aan de hand van het weer. En we hebben besloten om er geen extra kosten voor in rekening te brengen. De toevoegingen zijn duurder, maar de prijs van ons merrievervoer blijft gelijk. We investeren in kwaliteit, zodat fokkers er blind op kunnen vertrouwen dat ze met ons voer goed zitten. Ongeacht de tijd van het jaar.” De nutritionist legt uit dat er met dealers overleg zal worden gevoerd, zodat zij op tijd de voorraad kunnen aanpassen als het verrijkte voer nodig is. Wat Krabbenborg betreft stopt het hier niet bij. “We hebben in het kader van ons onderzoek de ontwikkeling van veulens nauwkeurig gevolgd. Dat leverde een ideale groeicurve op. We hebben al die gegevens en we zitten nog te broeden op een manier om daar wat mee te doen. Misschien dat we iets maken waarbij mensen via de website gegevens over hun veulen kunnen invoeren, die wij dan naast onze curve leggen, zodat we advies op maat kunnen geven. Mijn ideaalbeeld is dat we een vraagbaak worden voor de fokkerijwereld, waarbij we met z’n allen proberen om de gezondheid van onze veulens nog meer te verbeteren.” ●

Gras bevat de ideale voedingsstoffen voor drachtige merries. Daarom vult Pavo, in de periode dat er ruwvoer wordt gegeven, haar merriebrok aan met extra eiwitten, vetzuren en vitaminen.

Rob Krabbenborg:
“Gras is het ideale voer voor merries en daarom altijd ons uitgangspunt.”